

КАФЕДРА СКРИПКИ

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС (КАМЕРНИЙ ОРКЕСТР)

Освітній ступінь

магістр

Курс	1
Семестр	1-2

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма

«Скрипка», «Оркестрові струнні інструменти: альт, віолончель», «Оркестрові струнні інструменти: контрабас, арфа».

Статус

обов'язкова

ECTS	18
Годин	540
Практичні заняття	204
Самостійна робота	336

Форма контролю

заліки

Інформація про викладача – укладача програми

ПІБ	Андрієвський Ігор Михайлович , професор, кандидат мистецтвознавства, Народний артист України Кушнір Антон Ярославович , доцент, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=9UtGdBwAAAAJ
e-mail	kushnirantonflute@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета та завдання курсу. Отримання навичок гри в камерному оркестрі студентами освітнього ступеня «Магістр» є вкрай важливою, необхідною складовою їх професійного становлення.

Метою даного курсу є спрямування творчих пошуків та зусиль молодих музикантів:

- на закріплення, систематизацію фундаментальних фахових знань отриманих при вивченні спеціальних дисциплін;
- на практичну реалізацію теорії виконавської майстерності;
- на набуття практичного досвіду використання цих знань у процесі концертного виконання у складі камерного оркестру;
- на формування цілісності психофізіологічних засобів виконавської майстерності;
- на виховання колективної творчої свідомості та особистої відповідальності за досягнення найголовнішої мети виконавської діяльності, яка полягає у справі **збереження та розповсюдження здобутків національної та світової музичної культури.**

Необхідне створення відповідних творчих умов для розширення, поглиблення та розвитку набутих знань і досвіду у наступних видах професійної діяльності:

- виконавська – здійснення цілісного процесу, спрямованого на забезпечення належного стану виконавського апарату; підготовку та удосконалення оркестрового репертуару; організацію репетиційної та публічної концертної діяльності з урахуванням умов концертного залу або студії звукозапису;
- культурно-просвітницька – створення у сфері власної та колективної виконавської діяльності єдиного інформаційного простору, що забезпечує формування і розвиток естетичних потреб і смаків усіх соціальних і вікових верств населення.

Поряд із практичною підготовкою оркестрових музикантів до творчої діяльності у складі виконавського колективу в задачі курсу входять:

- виховання прагнення до професійної самореалізації та вдосконалення;
- сприяння всебічному гармонійному розвитку творчої особистості;
- виховання професійної відповідальності, свідомої сценічної дисципліни;
- виховання творчої волі;
- усвідомлення особистої та спільної творчої мети;
- формування широкого музичного кругозору, художнього смаку, відчуття епохи та стилю.

Основними завданнями є:

- ознайомлення та пристосування до специфіки виконавської оркестрової роботи;
- виховання звукової культури виконавця;
- оволодіння в оркестровим концертним репертуаром, що включає в себе твори різноманітних епох, стилів та жанрів;
- виховання слухового самоконтролю та особистої творчої відповідальності;
- всебічний гармонійний розвиток виконавського апарату та засобів виконавської виразовості;
- вироблення аналітичних навичок, які ґрунтуються на аналізі виступів, опрацювання аудіо та відео записів, тощо;
- виховання артистичної культури;
- цілеспрямоване вивчення спеціальної літератури, присвяченої проблемам камерного оркестрового виконавства.

Студент повинен засвоїти і **знати**:

- основи теорії та методології інтерпретації оркестрових творів;
- сольфеджіо, теорію та історію музики, гармонію, аналіз музичних форм;
- методи роботи над творами різних жанрів та стилів;
- психологію оркестрової виконавської діяльності;
- норми професійного етикету та артистичної культури;
- історію оркестрового камерного виконавства.

Студент повинен **вміти**:

- набувати та вдосконалювати навички виступів у різноманітних концертних залах, у студії звукозапису;

узагальнювати та використовувати у оркестровій роботі знання та навички, набуті у класах спеціальності, ансамблю, на заняттях музично-теоретичного циклу при вирішенні конкретних виконавських задач і втілення їх на практиці у репетиційних та концертних умовах;

По завершенні кожного семестру студенти складають диференційований залік.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та її специфіки, засвоєння матеріалу використовується електронна пошта (e-mail), FB-месенджер, Viber, Google meet, Zoom, а також навчальна платформа MOODLE.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань тощо.

Перелік тем

- Тема 1. Теоретичні засади оркестрового виконавства;
- Тема 2. Специфіка практичного застосування виконавських навичок;
- Тема 3. Професійний етикет оркестрового музиканта;
- Тема 4. Дослідження репертуару для камерного оркестру;
- Тема 5. Специфіка проведення групових репетицій;
- Тема 6. Вивчення класичного оркестрового репертуару;

Тема 7. Вивчення оркестрового репертуару епохи Романтизму;
Тема 8. Українська оркестрова музика;
Тема 9. Сучасний оркестровий репертуар;
Тема 10. Тенденції розвитку оркестрового виконавства сьогодення.

Форми та технології навчання

Базова форма навчання визначена навчальним планом (очна, денна).

В сьогочасних реаліях пандемії в освітньому процесі запроваджена змішана форма навчання як синтез онлайн та офлайн форм. На даний момент дисципліна викладається з використанням засобів дистанційного зв'язку.

Заняття, дискусії, медіапрезентації проводяться з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу.

Методи контролю

Підсумковими формами контролю з дисципліни є заліки. Види контролю: контрольні уроки (1-2 семестри), перевірка самостійної роботи (1-2 семестри), заліки: 1-2 семестри.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях	10
2.	Презентація досліджень за обраною тематикою	10
3.	Відвідування занять	20
4.	Підсумкова контрольна (модульна) робота	20
5.	Залік	40
6.	Всього	100

Критерії оцінювання

Критеріями оцінювання роботи студентів з дисципліни „Оркестровий клас (Камерний оркестр)” є:

- якість виконання оркестрових партій;
- участь у концертних, просвітницьких та культурно-виховних заходах;
- розуміння специфіки стилів і знання процесу роботи над ними;
- володіння засобами виконавської музичної виразовості та їх використання у оркестровій роботі;
- різноманіття емоційно-яскравих тематичних характеристик, артистизм, естрадна переконливість;
- психологічна витривалість на сцені, здатність керувати психофізичними процесами, пов'язаними з публічними виступами;
- вміння аналізувати акустичні особливості концертного приміщення.

90-100-А (відмінно) – відповідає високій виконавській активності, яскравій грі із якісною реалізацією всіх технологічних компонентів виконавської майстерності;

82-89-В (добре) – відповідає якісному виступу, але з наявністю незначних недоліків;

74-81-С (добре) – відповідає впевненому виступу, але з наявністю певних вад;

64-73-D (задовільно) – наявність значних недоліків у грі виконавця;
60-63-E (задовільно) – наявність значних вад у грі виконавця;
35-59-FX (незадовільно) – рівень виконання не відповідає вимогам НМАУ.

Інклюзивне навчання

Передбачене викладання навчальної дисципліни для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта

Впродовж вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у концертних, просвітницьких та культурно-виховних заходах, майстер класах, відвідування культурно-мистецьких проєктів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.

Рекомендована література

1. Абрамова Н. Целостность и управление. – М.: Музыка, 1974
2. Анисимов А.М. Дирижер-хормейстер. –Л.: Музыка, 1976
3. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Кн.1-2. – М.: Музыка, 1930. – Л.: Музыка, 1947
4. Безбородова Л.А. Дирижирование. –М.: Просвещение, 1985
5. Берков В. Гармония и музыкальная форма. – М.: Сов.композитор, 1962
6. Бочкарев Л. Психологические основы музыкального обучения. -К.: Музыка, 1979
7. Браудо И. Артикуляция /О произнесении мелодии. – Л.: Музыка, 1973
8. Брудный Ф. О проблеме коммуникации. –М., 1975
9. Бураго С.Б. Музыка поэтической речи. –К.: Дніпро, 1986
- 10.Бялик М. Евгений Мравинский. –М.: Музыка, 1977
- 11.Вальтер Б. О музыке и музицировании. В сб.: Исполнительское искусство зарубежных стран, вып. 1. -М.: Музыка, 1962
- 12.Ванслов В. Об отражении действительности в музыке. –М.: Музыка, 1953
- 13.Венедиктов Л.М. Академик оперного мистецтва (Про діяльність В.С.Тольби) // Виконавські школи вищих навчальних закладів України: Зб. Ст.. – К.: Київська держ. консерваторія імені П.І.Чайковського, 1990
- 14.Вірановський Г. Музично-теоретичні системи. –К.: Музична Україна,1978
- 15.Вуд Г.О. О дирижировании. –М.: Музгиз, 1957
- 16.Гарбузов Н. Внутризонный интонационный слух и методы его развития. –М.: Музыка, 1951
- 17.Гарбузов Н. Зонная природа тембрового слуха. – М.: Музыка, 1956
- 18.Гинсбург Л. Избранное. Дирижеры и оркестры: Вопросы теории и практики дирижирования. –М.: Музыка, 1981
- 19.Голованов Н. Литературное наследие. Переписка. Воспоминания. М.:Музыка, 1982
- 20.Гольцман А.М. Проблемы традиций и новаторства в современной музыке. –М.: Советский композитор, 1982
- 21.Григорьев Л., Платек Я. Современные дирижеры. –М.: Советский композитор, 1969
- 22.Грошева Е. Н.С. Голованов: Литературное наследие. Переписка. Воспоминания современников. –М.: Советский композитор, 1982
- 23.Губенко Е.Г. Проблемы художественной интерпретации: Философский анализ. – Новосибирск: Наука, 1982
- 24.Гулеско І.І. «Реквієм» Моцарта (До проблеми відродження старовинних жанрів): Навчальний посібник. –Харків, 1998
- 25.Гунке И. Учение о мелодии / Полное руководство к сочинению музыки. –СПб, 1863
- 26.Ержемский Г. Структура общения дирижера. – Краснодар, 1975
- 27.Ержемский Г. Психология творчества. – М.: Музыка, 1987

- 28.Ержемский Г. Психология дирижирования. – М.: Музыка, 1988
- 29.Ержемский Г. Закономерности и парадоксы дирижирования. Психология. Теория. Практика. – Санкт-Петербург, 1993
- 30.Ержемский Г. О строении деятельности дирижера. – М.: АПН, 1997
- 31.Живов В. О выразительности дирижерского жеста: методика, опыт. –М.: Профиздат, 1977
- 32.Завадинський Д. Вибір тактових схем // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
- 33.Іванов-Радкевич А.П. О воспитании дирижера. –М.: Музыка, 1973
- 34.Іконник В.М. Культура інтонації. –К.: Рукопис, 1969.
- 35.Ільїн В. Искусство миллионеров. –Л.: Музыка, 1967.
- 36.Історія української музики: в 6 т. –К.: Наукова думка, 1989 – т. 1-2; 1990 – т.3; 1992 – т.4
- 37.Калашников Ю.С. Эстетический идеал К.С.Станиславского. –М.: Наука, 1965
- 38.Кан Э. Элементы дирижирования. –Л.: Музыка, 1980
- 39.Канерштейн М.М. Вопросы дирижирования. –М.:Музыка, 1965
- 40.Канерштейн М. Про методику навчання диригентів // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
- 41.Колеса М. Основы техники дирижирования. – К.: Держвид., 1960
- 42.Колеса М. Навчання студента-диригента в класі по спеціальності //
- 43.Українська музика. – К.: Музична Україна, 1972
- 44.Кондрашин К. Мир дирижера. Технология вдохновения. – Л.: Музыка, 1976.
- 45.Корихалова Н. Интерпретация музыки. – Л., 1979
- 46.Кофман Р. Виховання диригента: Психологічні особливості. – К.: Музична Україна, 1986.
- 47.Кремлев Ю. Вопросы музыкальной эстетики. – М., 1953
- 48.Мазель Л. О мелодии. –М.: Музыка, 1952
- 49.Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. – М.: Музыка, 1967
- 50.Малько Н. Основы техники дирижирования. –М.: Музыка, 1965
- 51.Маркевич И. Искусство дирижирования в наше время // Исполнительское искусство зарубежных стран. – Вып. 5. – М.: Музыка, 1970
- 52.Медушевский В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки. – М.: Музыка, 1976
- 53.Михеева Л.В. Эдуард Францевич Направник. –М.: Музыка, 1985
- 54.Москаленко В. До визначення поняття «Музичне мислення» // Українське музикознавство. – Вип.. 28. – К.: НМАУ, 1998
- 55.Мусин А.Н. Техника дирижирования. –М.: Музыка, 1967
- 56.Мусин А.Н.. О воспитании дирижера. – Л.: Музыка, 1987
- 57.Наумов А. Памяти Н.М.Данилина: Письма. Воспоминания. Документы. –М.: Советский композитор, 1987
- 58.Пазовский А. Дирижер и певец. – М.: Музгиз, 1959
- 59.Пазовский А.М. Записки дирижера. –М.: Музыка, 1966
- 60.Рабинович Д. Исполнитель и стиль. – М.: Советский композитор, 1979
- 61.Робинсон П. Караян. –М.: Прогресс, 1981
- 62.Рождественский Г. Дирижерская аппликатура. - М.:Музыка, 1974
- 63.Рожок В. Стефан Турчак (до проблеми творчого методу диригента) //
- 64.Наук.вісник НМАУ імені П.І.Чайковського. Музичне виконавство. – Вип.. 2. – К., 1999
- 65.Скребков С. Гармония в современной музыке: Очерки. – М.: Музыка, 1965
- 66.Теплов Б. Психология музыкальных способностей. – М.: Музгиз, 1960
- 67.Тольба В.С. Проблемы исполнительства // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
- 68.Тюлин Ю. Учение о музыкальной фактуре и фигурации. – М.: Музыка, 1976
- 69.Хайкин Б. Беседы о дирижерском ремесле. Статьи. –М.: Советский композитор, 1984
- 70.Холопова В.Н. Музыкальный тематизм: Н.-метод. очерк. –М.: Музыка, 1983
- 71.Холопова В.Н. Мелодика: Науч.-метод.очерк. –М.: Музыка, 1984
- 72.Яковлев Е. Проблемы художественного творчества. – М., 1972.